

КРОПИВНИЦЬКА МІСЬКА РАДА

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ ВОСЬМОГО СКЛИКАННЯ

Р І Ш Е Н Н Я

від «___» _____ 2023 року

№ ____

**Про перейменування вулиць,
провулків, тупиків**

Керуючись статтями 140, 146 Конституції України, статтею 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статтею 7 Закону України «Про географічні назви», статтею 8 Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», враховуючи рішення Виконавчого комітету Кропивницької міської ради від «___» _____ 2023 року № ____ та рекомендації міської топонімичної комісії при Виконавчому комітеті Кропивницької міської ради від 18 квітня 2023 року, Кропивницька міська рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Перейменувати вулиці, провулки, тупики м. Кропивницького Кропивницької міської територіальної громади згідно з додатком.
2. Об'єднати провулок Мініна у вулицю Мініна та перейменувати на вулицю Синьоводську. Впорядкувати нумерацію: вулицю Мініна, 42 змінити на вулицю Синьоводську, 44.
3. Управлінню містобудування та архітектури Кропивницької міської ради провести відповідні роботи, пов'язані з перейменуванням вказаних вулиць, провулків, тупиків.
4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань місцевого самоврядування, прав і свобод людини, депутатської етики та регламенту, секретаря міської ради О.Колюка.

Секретар міської ради**Олег КОЛЮКА**

Додаток
до рішення Кропивницької міської ради
«___» _____ 2023 року № _____

ПЕРЕЛІК

вулиць, провулків, тупиків м. Кропивницького Кропивницької міської територіальної громади, які перейменовуються

вулиця Белгородська	- вулиця Василя Харцієва
вулиця Беляєва	- вулиця Віктора Френчка
провулок Васнецова	- провулок Марії Примаченко
вулиця Велика Пермська	- проспект Європейський
провулок Герцена	- провулок Дмитра Чижевського
провулок Дагестанський	- провулок Костя Оверченка
тупик Дагестанський	- тупик Солодка Балка
вулиця Добролюбова	- вулиця Василя Симоненка
провулок Добролюбова	- провулок Василя Симоненка
вулиця Загорська	- вулиця Бочковського
вулиця Краснодарська	- вулиця Олени Курило
вулиця Маяковського	- вулиця Моріса Подолова
провулок Паризької комуни	- провулок Світлани Барабаш
провулок Правди	- провулок Сергія Шелухіна
провулок Родниковий	- провулок Джерельний
тупик Родниковий	- тупик Джерельний
провулок Рум`янцева	- провулок Нінелі Бокій
провулок Салтикова-Щедріна	- провулок Юрія Шевельова
вулиця Скульського	- вулиця Скульптора Архипенка
вулиця Ціолковського	- вулиця Михайла Янгеля
провулок Червоний	- провулок Червоної калини
провулок Чернишевського	- провулок Макеєвський

**Начальник управління
культури і туризму
Кропивницької міської ради**

Анна НАЗАРЕЦЬ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту № 1564 рішення Кропивницької міської ради
«Про перейменування вулиць, провулків, тупиків»

1. Нормативно-правове регулювання.

Проєкт рішення розроблено керуючись статтями 140, 146 Конституції України, статтею 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статтею 7 Закону України «Про географічні назви», статтею 8 Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій».

2. Обґрунтування необхідності прийняття рішення.

У результаті повномасштабного військового вторгнення та тимчасової окупації державою-агресором частини території України виникла необхідність захисту інтересів держави у всіх сферах діяльності, у тому числі й перейменуванні об'єктів топоніміки. Оскільки дерусифікація та деколонізація є логічним продовженням декомунізаційних процесів, тому позбавлення від російських і залишків радянських назв у публічному просторі набуло обертів на рівні громад.

Питання зміни назв вулиць було опрацьовано виконавчими органами міської ради, міською топонімічною комісією при Виконавчому комітеті Кропивницької міської ради. Враховуючи підсумки електронних консультацій з громадськістю на платформі E-Dem, пропозицій від жителів міста члени комісії рекомендували до перейменування вулиці міста Кропивницького Кропивницької міської територіальної громади згідно з додатком.

3. Ціль прийняття рішення.

Необхідність позбутись російських/радянських назв міських об'єктів та увіковічити пам'ять про визначні історичні події України, відомих діячів.

4. Результати розгляду на постійних комісіях та виконавчим комітетом.

Проєкт рішення виноситься на розгляд постійних комісій міської ради з питань бюджету та податкової політики; з питань охорони здоров'я, освіти, соціальної політики, культури та спорту; з питань житлово-комунального господарства та транспорту; з питань екології, земельних відносин та комунальної власності; з питань архітектурної діяльності, містобудування та капітального будівництва; з питань економічного розвитку, промисловості, підприємництва, інвестицій та регуляторної політики; з питань місцевого самоврядування, прав і свобод людини, депутатської етики та регламенту, на погодження Виконавчого комітету Кропивницької міської ради.

5. Фінансово-економічне обґрунтування проєкту.

Не потребує залучення додаткових фінансових ресурсів з бюджету Кропивницької міської територіальної громади.

**Начальник управління
культури і туризму**

Анна НАЗАРЕЦЬ

Вулиці, провулки, тупики, рекомендовані для перейменування

№ з/п	Тип вулиці	Назва вулиці, яка пропонується для перейменування	Мікрорайон міста, характеристика вулиці	Підстава для перейменування	Нова назва що пропонується ініціатор	Обґрунтування нової назви
1	вулиця	Бєлгородська	Катранівка, велика	Бєлгород - місто в росії	вулиця Василя Харцієва	Василь Іванович Харцієв (1865 — 1937) - педагог, мовознавець і теоретик літератури. Здобувши освіту в Харківському університеті, Василь Харцієв з 1890 року і до кінця життя учив молодих людей грамоті. Працював у різних навчальних закладах Харкова, Катеринослава та Єлисаветграда, поєднуючи педагогічну діяльність з активною громадською та просвітницькою роботою. Плідною була його робота і в царині науки. Його здобутком став ряд серйозних наукових праць з мовознавства, теорії літератури та методики викладання мов. У 1908 році В.І.Харцієв переїхав до Єлисаветграда, де очолив Єлисаветградську комерційну школу. На момент переїзду до нашого міста це вже був відомий учений. Працюючи в закладі, Василь Харцієв перетворив його не лише на один із провідних навчальних закладів, а й зробив осередком культурного життя у місті. У 1918 році був призначений інспектором Єлисаветградського відділу народної освіти, ініціював відкриття у місті вчительських курсів, які згодом стали вчительським технікумом. Навчальний заклад успішно зайняв провідне місце у підготовці вчителів для нашого краю. Пройшовши складний і славний шлях, дітище Василя Харцієва виростало до рівня Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, а сам Василь Іванович став першим професором в історії вишу.
2	вулиця	Бєляєва	велика	Бєляєв Павло Іванович (1925, Вологодська обл. —1970, москва) — радянський космонавт першого набору Військово-повітряних сил.	вулиця Віктора Френчка <i>міська топонімічна комісія</i>	Віктор Васильович Френчко (6 серпня 1949, село Підзамочок Буцацького району Тернопільської області — 13 вересня 2019, м. Кропивницький) — український скульптор, член Національної Спілки художників України з 1973 року жив і працював в Кіровограді, де створив велику кількість робіт у різних жанрах, скульптурних композицій, бюстів, пам'ятників, пам'ятних знаків, меморіальних дощок. Проживав на вулиці Бєляєва. Похований на Почесній алеї Лелеківського кладовища у Кропивницькому.
3	провулок	Васнецова	В.Балка, дуже малий	Васнецов Віктор Михайлович (1848, Кіровська область —1926, Москва,) — російський художник, майстер історичного та фольклорного живопису. Російський патріот-великодержавник. Після 1905 року співчував Союзу російського народу (російська ультраправа і монархічна політична організація, відома також, як партія чорносотенців), брав участь в оформленні його видань	провулок Марії Примаченко <i>міська топонімічна комісія</i>	Примаченко Марія Оксентіївна, (1908, с. Болотня, Київська губернія —1997, там само) — українська народна художниця в жанрі «наївного мистецтва»; лауреат Національної премії України ім. Т. Г.Шевченка, заслужена діячка мистецтв УРСР, народна художниця України.
4	вулиця	Велика Пермська	Пермський, велика	Названа на честь Пермського карабінерного полку який приймав участь в побудові фортеці і був розквартирований у цій місцевості. Пермь - місто в рф	проспект Європейський <i>міська топонімічна комісія</i>	На честь стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі, що закріплено у Конституції України.
5	провулок	Герцена	Куцівка, малий	Герцен Олександр Іванович (псевдонім — Іскандер; 1812, москва— 1870, Париж, Франція) — російський письменник, публіцист, літературний критик, філософ, революціонер-демократ. Не мав стосунку до міста	провулок Дмитра Чижевського <i>міська топонімічна комісія</i>	Чижевський Дмитро Іванович (23 березня (4 квітня) 1894, Олександрія, нині Кіровоградської області — 18 квітня 1977, Гайдельберг, ФРН) — український науковець-енциклопедист; культуролог-славіст, філософ, літературознавець, релігієзнавець, лінгвіст, дослідник української і слов'янської літератур, історії культури, філософії, релігійної думки й слов'янської духовності
6	провулок	Дагестанський	Солодка Балка, малий	республіка в російській федерації	провулок Костя Оверченка <i>міська топонімічна комісія</i>	Оверченко Кость Гаврилович (22 травня 1920 року, Новогеоргіївськ, УНР (нині Світловодськ Кіровоградської області) - 30 жовтня 2017 року, м. Єлгава, Латвія) — український громадський діяч у Латвії, поет і перекладач. Член Кіровоградського обласного літоб'єднання «Степ», лауреат обласної літературної премії ім. Є. Маланюка 2008

						року за переклад українською мовою творів поетів Латвії. До останньої збірки «Латвія поетична» ввійшли переклади українською мовою творів найкращих авторів (близько півсотні), над якими Кость Оверченко працював декілька десятиліть
7	тупик	Дагестанський	Солодка Балка, малий	республіка в російській федерації	тупик Солодка Балка <i>міська топонімічна комісія</i>	Солодка Балка — один з мікрорайонів м.Кропивницького, що належить до Фортечного району. Назву Солодкої балка одержала після того, як на її території було відкрито залізничну товарну станцію. Біля неї почали будувати склади вантажів, що доставлялися або відправлялися в інші міста залізницею. Найбільше було «солодких», тобто для зберігання цукру.
8	вулиця	Добролюбова	Ст.Балашівка, велика	Добролюбов Микола Олександрович (1836, Нижній Новгород—1861, Санкт-Петербург) — російський літературний критик, публіцист	вулиця Василя Симоненка <i>міська топонімічна комісія</i>	Симоненко Василь Андрійович (8 січня 1935, с. Біївці, Лубенський район, Полтавська область — 13 грудня 1963, Черкаси) — український поет і журналіст, діяч українського руху опору, шістдесятник. За своє коротке життя, Василь Симоненко зміг написати кілька поезій та новел, провідною темою яких є любов до рідної землі, відповідальність за її долю. Автор численних статей, театральних і літературних рецензій, трьох казок для дітей та дорослих: «Цар Плаксії і Лоскотон», «Подорож в країну Навпаки», «Казка про Дурила». Збірка «Темне тяжіння» (1964) та книга «Лебеді материнства» (1981) були видані посмертно. Лауреат Державної премії імені Тараса Шевченка (1995, посмертно).
9	провулок	Добролюбова	Ст.Балашівка, великий	Добролюбов Микола Олександрович (1836, Нижній Новгород—1861, Санкт-Петербург) — російський літературний критик, публіцист	провулок Василя Симоненка <i>міська топонімічна комісія</i>	Симоненко Василь Андрійович (8 січня 1935, с. Біївці, Лубенський район, Полтавська область — 13 грудня 1963, Черкаси) — український поет і журналіст, діяч українського руху опору, шістдесятник. За своє коротке життя, Василь Симоненко зміг написати кілька поезій та новел, провідною темою яких є любов до рідної землі, відповідальність за її долю. Автор численних статей, театральних і літературних рецензій, трьох казок для дітей та дорослих: «Цар Плаксії і Лоскотон», «Подорож в країну Навпаки», «Казка про Дурила». Збірка «Темне тяжіння» (1964) та книга «Лебеді материнства» (1981) були видані посмертно. Лауреат Державної премії імені Тараса Шевченка (1995, посмертно).
10	вулиця	Загорська	Правобережна Лелеківка, середня, крайня від межі міста	Загорськ – місто в росії (у 1991 році перейменовано на Сергіїв Посад) Академічні орфографічний, тлумачний словники та корпус такого слова не фіксують, тільки — «загрьський».	вулиця Бочковського <i>міська топонімічна комісія</i>	Ольгерд-Іполит Бочковський (1 березня 1885, станція Долинська, Херсонська губернія (нині Кіровоградська область) — 9 листопада 1939, Прага) — український соціолог, політолог і етнолог, один із провідних європейських фахівців з теорії націй та національних відносин першої половини 20 століття; педагог, публіцист і громадський діяч.
11	вулиця	Краснодарська	Н. Балашівка, середня	Краснодар - місто в росії, Кубань	вулиця Олени Курило	Олена Борисівна Курило (19 жовтня 1890, Слонім, Гродненська губернія, Литовське генерал-губернаторство, тепер Білорусь — після 1946) - українська мовознавиця, діалектологиня, авторка популярних підручників з української мови, творець української наукової термінології. Жертва сталінського терору.
12	вулиця	Маяковського	Некрасівка, велика	Маяковський Володимир Володимирович (1893 – 1930) - російський радянський поет, публіцист, драматург та громадський діяч	вулиця Моріса Подолова	Моріс Подолов (18 липня 1890, Єлисаветград – 24 листопада 1985, Нью – Хейвен, США) - юрист, спортивний реформатор. Перший президент Національної баскетбольної асоціації.
13	вулиця	Мініна	Биковський, середня	Кузьма Мінін (повне ім'я Кузьма Мініч Захар'єв Сухорукій; близько 1570 — 1616) — російський національний герой, організатор і один з керівників Земського ополчення 1611–1612рр	вулиця Синьоводська <i>міська топонімічна комісія</i>	Битва на Синіх Водах — напівлегендарна битва між литовсько-руським та татарськими військами, що відбулася 1362 року на річці Сині Води. Литовсько-руські сили очолював великий князь литовський і руський Ольгерд, а татарські — подільські еміри Хаджибей, Кутлугбей і князь Дмитро. Ймовірно, відбулася 24 вересня — 25 грудня на річці Сині Води, притоці Південного Бугу, в районі села Торговиця на Кіровоградщині. В ході бою литовсько-руські війська розбили татар.
14	провулок	Мініна	Биковський, середній	Кузьма Мінін (повне ім'я Кузьма Мініч Захар'єв Сухорукій; близько 1570 — 1616) — російський національний герой, організатор і один з керівників Земського ополчення 1611–1612рр		
15	провулок	Паризької комуні	Пермський, малий	На честь Паризької Комуні – революційного уряду, який захопив владу після укладення перемир'я під час франко-пруської війни в Парижі (18 березня – 28 травня 1871 р.) та був оголошений марксистами, першим в історії прикладом диктатури пролетаріату, став важливим символом	провулок Світлани Барабаш <i>міська топонімічна комісія</i>	Світлана Григорівна Барабаш (1941, Олександрівка Кіровоградської обл. — 2007) українська поетеса. Доктор філологічних наук, професор. Заслужений працівник освіти України. Член Національної спілки письменників України (2004). Нагороджена орденом княгині Ольги третього ступеня

				комуністичного тоталітарного режиму. Символ радянської пропаганди.		
16	провулок	Правди	В.Балка, малий	«Правда» — газета, що довгий час була щоденним центральним органом партії більшовиків (РСДРП (б), РКП (б), ВКП (б), КПРС) і найвпливовішим радянським виданням, фактично — головною газетою країни.	провулок Сергія Шелухина <i>міська топонімічна комісія</i>	Шелухин Сергій Павлович (літературний псевдонім С. Павленко; 6 жовтня 1864 — 25 грудня 1938) — український вчений, видатний юрист, історик, дипломат, громадський і політичний діяч, представник народницько-демократичного напрямку української політичної думки міжвоєнного періоду, письменник, педагог, член п'яти наукових товариств. Увійшов в історію українського державотворення як член Центральної Ради, генеральний суддя УНР, міністр судових справ в уряді В. Голубовича, Голова української делегації на мирних переговорах з РРФСР у червні 1918, член української делегації на мирних переговорах у Парижі в 1919 р., виконувач обов'язків міністра в уряді В.Чехівського тощо
17	провулок	Родниковий	Н.Балашівка, малий	русізм	провулок Джерельний	
18	тупик	Родниковий	Н.Балашівка, малий	русізм	тупик Джерельний	
19	провулок	Румянцева	Н.Олексіївка, малий	Рум'янцева-Задунайський Петро Олександрович (1725, с. Стройні, Російська імперія —1796, с. Ташань, Полтавська губернія) — граф, російський державний діяч полководець, генерал-фельдмаршал. У 1764 році призначений президентом Малоросійської колегії та генерал-губернатором Лівобережної України. За урядування Румянцева-Задунайського ліквідовано рештки української автономії	провулок Нінелі Бокій <i>міська топонімічна комісія</i>	Нінель Михайлівна Бокій (1937, смт. Новомиколаївка Запорізької обл. — 2008, м. Кіровоград) — український історик та археолог, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України ЦДПУ імені Володимира Винниченка
20	провулок	Салтикова-Щедрина	Н.Балашівка, великий	Салтиков-Щедрін Михайло Євграфович (1826 —1889) — російський письменник. До міста не мав стосунку	провулок Юрія Шевельова <i>міська топонімічна комісія</i>	Шевельов Юрій Володимирович (17 грудня 1908, Харків — 12 квітня 2002, Нью-Йорк, США) — українсько-американський славіст-мовознавець німецького походження; історик української літератури, літературний і театральний критик, активний учасник наукового та культурного життя української еміграції. Професор Гарвардського, Колумбійського університетів. Іноземний член НАН України (1991). 1949 рік — доктор філософії. Почесний доктор Альбертського, Лундського, Харківського університетів та Національного університету «Києво-Могилянська академія». Головний редактор журналу «Сучасність» (1978—1981). Автор низки фундаментальних мовознавчих праць: «Нарис сучасної української мови» (1951), «Передісторія слов'янської мови: історична фонологія загальнослов'янської мови» (1965), «Історична фонологія української мови» (1979). Автор науково обґрунтованої періодизації хронології історії української мови, яку на сьогодні підтримує більшість українських мовознавців
21	вулиця	Скульського	с. Молодіжне, середня	Скульський К. А. – член військово революційного комітету Слісаветграда	вулиця Скульптора Архипенка <i>міська топонімічна комісія</i>	Архипенко Олександр Порфирівич (18 травня (30 травня) 1887, Київ — 25 лютого 1964, Нью-Йорк, США) — український та американський скульптор і художник, один із основоположників кубізму в скульптурі. Почесний член Об'єднання митців-українців в Америці (ОМУА) та дійсний член Американської Академії Мистецтва і Літератури. Роботи Архипенка визначаються динамізмом, лаконічністю композиції й форми; він запровадив у скульптуру поліхромію, увігнутість і отвір, як виражальні елементи скульптури, синтетичні об'єми рухомі конструкції.
22	вулиця	Цюлковського	Н.Миколаївка, велика	Цюлковський Костянтин Едуардович (1857 —1935) — радянський вчений-теоретик польського походження, є одним із засновників ракетобудування та сучасної космонавтики, педагог, письменник. За особливі заслуги в області винаходів, що мають величезне значення для оборони Союзу РСР, Цюлковський в 1932 році	вулиця Михайла Янгеля <i>міська топонімічна комісія</i>	Янгель Михайло Кузьмович (25 жовтня 1911, с. Зирянова, Іркутська губернія, Російська імперія (нині Нижньолілімський район, Іркутська область, РФ) — 25 жовтня 1971, Москва, РРФСР, СРСР) — радянський вчений-механік українського походження, конструктор у галузі ракетно-космічної техніки. З 1954 року — начальник і головний конструктор конструкторського бюро ОКБ-586 (з 1966 р. — СКБ «Південне», Дніпропетровськ)

				був нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора. Стосунку до міста не має		
23	провулок	Червоний	В.Балка, середній	(рос. «красний») – прикметник, що використовується у топоніміці, сам по собі не є комуністичною символікою. В той же час, за комуністичного режиму додавання до назви населених пунктів прикметника «червоний» (або російською мовою «красний») у багатьох випадках було символом встановлення радянської влади. У такому випадку назви відповідно до пп. «є» п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» підлягають перейменуванню	провулок Червоної калини	Червона калина – один із головних символів незалежної України
24	провулок	Чернишевського	Куцівка, малий	Чернишевський Микола Гаврилович (1828, Саратов – 1889, Саратов) – російський літературний критик, революціонер-демократ, теоретик утопічного соціалізму, філософ-матеріаліст, публіцист та письменник. Його твори вплинули на творчість і погляди Володимира Леніна, Емми Гольдман та деяких інших революціонерів та соціалістів	провулок Макесвський <i>міська топонімічна комісія</i>	На честь родини Макєєвих. Петро Макєєв прибув до міста ще в 1755 році. Був купцем. Побудувавши цілий ряд лавок (магазинів) фактично заснував вулицю Купецьку, яка пізніше отримала назву Преображенська. Микола Микитович Макєєв був міським головою (1857-1860). Іван Макєєв також був міським головою і єдиний з міських голів носив почесне звання “Особистий почесний громадянин”. Також він працював директором дитячого притулку